S.M.Z

BARAZA LA MITIHANI LA ZANZIBAR

MTIHANI WA DARASA LA NNE

123 **SAYANSI**

Time: 1:30 Hours. **SOLUTIONS** **Year: 2019**

MAELEKEZO KWA WATAHINIWA

1. Mtihani huu una sehemu MBILI (2) A na B.

2. Jibu maswali YOTE katika sehemu A na B.

3. Andika nambari yako ya mtihani katika kila ukurasa.

4. Majibu YOTE yaandikwe katika nafasi zilizowekwa.

5. Tumia kalamu ya buluu au nyeusi kwa kuandikia na penseli kwa kuchorea tu.

6. Simu ya mkononi na vitu visivyoruhusiwa havitakiwi ndani ya chumba cha mtihani.

maktaba.tetea.org
TETEA

Find this and other free resources at: https://maktaba.tetea.org

Prepared by Maria Marco for TETEA

SEHEMU A: (Alama 40)

Jibu maswali YOTE katika sehemu hii

1. Chagua jawabu sahihi kisha andika herufi yake kwenye jadweli hapo chini ya maswali.

   i. Lipi kati ya haya si kinga ya shinikizo la damu

   A: Kufanya mazoezi

   B: Kuondoa msongo wa mawazo

   C: Kuacha kuvuta sigara na kunywa pombe

   D: Kula vyakula vya mafuta

Jibu sahihi ni D. Kula vyakula vya mafuta. Vyakula vyenye mafuta mengi huongeza hatari ya kupata shinikizo la damu badala ya kuzuia.

ii. Kipima joto cha hospitali kina uwezo wa kupima jotoridi

A: 35°C mpaka 43°C

B: 0°C mpaka 100°C

C: 35°C mpaka 100°C

D: 0°C mpaka 35°C

Jibu sahihi ni A. 35°C mpaka 43°C. Kipima joto cha hospitali hutumika kupima joto la mwili wa binadamu ndani ya kiwango hicho.

iii. Kipigi kina rangi

A: Tano

B: Sita

C: Nane

D: Saba

Jibu sahihi ni D. Saba. Kipigi huwa na rangi saba ambazo huonekana baada ya mvua.

iv. Vifaa vinavyotumika kusafishia bustani kwa kuchimbia udongo

A: Reki, jembe na bero

B: Jembe, pauro na umma

C: Reki, jembe na kwanja

D: Reki, pauro na bero

Jibu sahihi ni C. Reki, jembe na kwanja. Vifaa hivi hutumika kuchimbua na kusafisha udongo bustanini.

v. Kifaa ambacho hakipimi umeme

A: Voltimita

B: Amita

C: Spidomita

D: Kihisi umeme

Jibu sahihi ni C. Spidomita. Spidomita hupima mwendo wa gari na haihusiani na umeme.

2. Soma maelezo kisha andika kweli au sikweli katika jadweli hapo chini ya maswali

a) Kazi ya jembe na pauro zinafana.

Jibu ni Kweli. Vyote hutumika kuchimbua na kuandaa udongo.

b) Maji ya mvua ni maji safi.

Jibu ni Kweli. Maji ya mvua kwa asili ni safi kabla hayajachafuliwa.

c) Matunda na mboga huupatia mwili joto na nguvu.

Jibu ni Sikweli. Matunda na mboga hutoa vitamini na madini zaidi kuliko joto na nguvu.

d) Wanyama wanaofugwa huhitaji matunzo na uangalizi wa binadamu.

Jibu ni Kweli. Wanyama wanaofugwa hutegemea binadamu kwa chakula na ulinzi.

e) Misitu ya asili ya eneo moja huwa na umri tafauti.

Jibu ni Kweli. Miti katika misitu ya asili huwa imeota kwa nyakati tofauti.

3. Oanisha maelezo ya Kifungu A kwa kuchagua neno sahihi kutoka Kifungu B. Andika herufi tu katika jadweli hapo chini.

Kifungu A

Mwangi

Ndoo na galoni

Kifafa

Vyakula vya mafuta

Mtaro

Kifungu B

A. Kitu chenye joto

B. Sauti ya ngoma

C. Huupatia mwili nguvu na joto

D. Sauti kurudi kwenye chanzo cha sauti

E. Maradhi yanayoambukiza

F. Huhifadhia maji safi

G. Njia za kupitishia maji

H. Ugonjwa wa kuanguka kugaragara na baadae kutulia

Mwangi jibu sahihi ni D. Mwangi ni kurudi kwa sauti kwenye chanzo chake.

Ndoo na galoni jibu sahihi ni F. Hutumika kuhifadhi maji safi.

Kifafa jibu sahihi ni H. Ni ugonjwa unaosababisha mtu kuanguka na kutetemeka.

Vyakula vya mafuta jibu sahihi ni C. Huvipatia mwili nguvu na joto.

Mtaro jibu sahihi ni G. Mtaro ni njia ya kupitishia maji.

4. Jaza nafasi zilizowachwa wazi. Tumia maneno yaliyomo kwenye kisanduku hapo chini ya maswali.
(Ardhini, pweza, wanaofugwa, furaha, rangi, mizizi, Wasiofugwa, maradhi, pomboo, majabalini)

a) Nge, panzi na mamba ni viumbe ___________________.

Jibu ni Wasiofugwa. Viumbe hawa huishi porini na hawafugwi na binadamu.

b) Msongo wa mawazo husababishwa na _______________ na ufukara.

Jibu ni maradhi. Kuumwa mara kwa mara huongeza msongo wa mawazo.

c) Gesi na petrol hupatikana kutoka _____________________.

Jibu ni ardhini. Vyanzo vya gesi na petroli hupatikana chini ya ardhi.

d) Harufu nzuri ya maua na ________________ huvutia wadudu.

Jibu ni rangi. Rangi angavu za maua huwavutia wadudu.

e) Nyangumi na ____________ ni viumbe wenye uti wa mgongo.

Jibu ni pomboo. Wote ni wanyama wa majini wenye uti wa mgongo.

SEHEMU B: (Alama 60)

Jibu maswali yote kwenye sehemu hii

5. Panga maradhi yafuatayo: ni yepi yakuambukiza na yasiyoambukiza
   Ukimwi, safura, unyafuzi, shurua, kifua kikuu, saratani, kichocho, kisukari, shindikizo la damu na kipindupindu

Maradhi yakuambukiza ni Ukimwi, kifua kikuu, kichocho, kipindupindu na shurua. Maradhi haya huenea kutoka mtu mmoja kwenda mwingine au kupitia mazingira.

Maradhi yasiyoambukiza ni kisukari, shindikizo la damu, saratani, safura na unyafuzi. Maradhi haya hayasambazwi kwa maambukizi.

6. Kamilisha jadweli penye nafasi zilizo wazi

Vitamini A hupatikana kwenye maini, karoti na mboga za majani, na upungufu wake husababisha kutoona vizuri hasa usiku.

Vitamini D hupatikana kwenye siagi na maziwa, na upungufu wake husababisha udhaifu wa mifupa.

Vitamini K hupatikana kwenye mboga za majani, na upungufu wake husababisha damu kushindwa kuganda vizuri.

Vitamini C hupatikana kwenye matunda, na upungufu wake husababisha vidonda vya mdomo na fizi kutoka damu.

Vitamini B2 hupatikana kwenye maziwa na mayai, na upungufu wake husababisha uoni hafifu na vidonda vya mdomo.

7. a) Andika sifa tano (5) za miti inayotoa maua

Miti inayotoa maua hutengeneza maua kabla ya kuzaa matunda.

Miti hiyo huzalisha matunda yenye mbegu ndani.

Huwa na majani mapana kwa kiasi kikubwa.

Hutegemea wadudu au upepo katika uchavushaji.

Hukua katika mazingira tofauti ya hali ya hewa.

b) Taja aina tano (5) za miti inayotoa maua

Miembe.

Michungwa.

Mivembe.

Miparachichi.

Mikorosho.

8. a) Nini maana ya misitu?

Misitu ni maeneo yenye mkusanyiko mkubwa wa miti inayoota kwa asili au kupandwa na binadamu.

b) i) Ziko aina ngapi za misitu?

Ziko aina mbili za misitu.

ii) Zitaje

Misitu ya asili na misitu ya kupandwa.

c) Taja faida mbili (2) za misitu katika maisha ya kila siku

Misitu hutoa hewa safi na kusaidia upatikanaji wa mvua.

Misitu hutoa mbao, kuni na makazi ya wanyama.

9. a) Taja vyanzo vinne (4) vya umeme

Umeme wa maji.

Umeme wa jua.

Umeme wa upepo.

Umeme wa mafuta au gesi.

b) Chora vifaa viwili (2) vinavyotumia umeme. Andika majina yao.

Jina ni redio.

Jina ni feni.

10.a) Taja kimiminika kimoja (1) kinachotoa sauti

Maji yanapochemka hutoa sauti.

b) Taja kitu yabisi kimoja (1) kinachotoa sauti

Kengele hutoa sauti inapogongwa.

c) Angalia michoro hapo chini. Vifaa hivi vinatoa sauti kwa njia gani?

Njia ya mtetemo.

A ni ngoma na B ni kengele.